

Svazek I

1. Úvod	11
1.1 Lokalizace naleziště	11
1.2 Charakteristika výzkumů	13
2. Katalogová část	16
2.1 Modřice – Rybníky, Wombat 1995 (výzk. M. Geisler)	16
2.2 Modřice – Sádky, Rosická stavební společnost s.r.o. 1997 (výzk. A. Matějíčková) . . .	17
2.3 Modřice – Rybníky, Soukup Immo 1997 (výzk. K. Geislerová)	20
2.4 Modřice – Sádky, Skladový areál 2003 (výzk. P. Kos)	24
2.5 Modřice – Sádky, Man 2003 (výzk. P. Kos)	37
2.6 Modřice – Sádky, Drusped 2004 (výzk. P. Kos)	49
2.7 Modřice – Rybníky, Terramet Trade 2008 (výzk. P. Kos)	52
2.8 Modřice – Rybníky, Rova 2008 (výzk. P. Kos a D. Parma)	68
2.9 Modřice – Rybníky, Terramet Trade – komunikace 2009 (výzk. P. Kos)	69
2.10 Modřice – Rybníky, ZZM 2009 (výzk. P. Kos)	71
3. Hrobová výbava	73
3.1 Keramika – nádoby	73
3.1.1 Amfora	73
3.1.1.1 Bezuchá zavalitá amfora s nízkým hrdlem a nálevkovitým okrajem	73
3.1.1.2 Bezuchá amfora s vyšším hrdlem a nálevkovitým okrajem	76
3.1.1.3 Bezuchá amfora s výčnělky na plecích	76
3.1.1.4 Bezuchá amfora s výčnělky vespod	77
3.1.1.5 Bezuchá amfora s plynulou měkkou profilací	77
3.1.1.6 Amfora s uchem na plecích	77
3.1.2 Osudí	79
3.1.2.1 Amforovité osudí	79
3.1.2.1.1 Amforovité osudí s nízkým hrdlem	79
3.1.2.1.2 Amforovité osudí s vysokým hrdlem	79
3.1.2.1.3 Amforovité osudí na nožce	79
3.1.2.2 Mísovité osudí	80
3.1.2.2.1 Mísovité a hrncovité osudí s uchem na hrdle	80
3.1.2.3 Lahvovité osudí	80
3.1.2.4 Terina	81
3.1.3 Soudkovitý hrnec	81
3.1.3.1 Soudkovitý hrnec bezuchý	81
3.1.3.2 Soudkovitý hrnec s uchem	81
3.1.3.3 Hrnec situlovitý	82

3.1.4	Zásobní hrnec	82
3.1.4.1	Zásobní hrnec amforovitý	82
3.1.4.2	Zásobní hrnec soudkovitý	83
3.1.5	Mísa	83
3.1.5.1	Mísa bez nožky	83
3.1.5.1.1	Mísa vejčitá	83
3.1.5.1.2	Mísa kónická	83
3.1.5.1.3	Mísa se zataženým okrajem	83
	<i>Stupňovitá mísa se zataženým okrajem . . . . .</i>	85
3.1.5.1.4	Mísa s tordovaným okrajem	85
3.1.5.1.5	Mísa s fasetovaným okrajem	85
3.1.5.1.6	Mísa s talířovitým okrajem	85
3.1.5.1.7	Mísa s nálevkovitým okrajem	86
	<i>Stupňovitá mísa s nálevkovitým okrajem . . . . .</i>	87
3.1.5.1.8	Mísa s lomeným okrajem	88
	<i>Stupňovitá mísa s lomeným okrajem . . . . .</i>	88
	<i>Talířovitá miska s lomeným okrajem . . . . .</i>	88
	<i>Stupňovitá mísa kónická . . . . .</i>	89
3.1.5.1.9	Mísa s esovitým okrajem	89
	<i>Stupňovitá mísa s esovitým okrajem . . . . .</i>	89
	<i>Stupňovitá mísa s vnitřní profilací . . . . .</i>	89
	<i>Stupňovitá mísa s oboustrannou profilací . . . . .</i>	90
	<i>Stupňovitá mísa s profilací vespod . . . . .</i>	93
3.1.5.2	Mísy na nožce	93
3.1.5.2.1	Mísa na nožce talířovitá	93
3.1.5.2.2	Mísa na nožce s fasetovaným okrajem	93
3.1.5.2.3	Mísa na nožce se zataženým okrajem	94
3.1.5.3	Mísa oválného tvaru („lodkovitá“)	95
3.1.5.4	Vrchlíková miska	95
3.1.6	Šálek	95
3.1.6.1	Kónický šálek	95
3.1.6.2	Vejčitý šálek	96
3.1.6.3	„Slezský“ šálek	97
3.1.6.4	„Bylanský“ šálek/koflík	97
3.1.6.5	Šálek s lomeným okrajem	97
3.1.6.6	Šálek s vakovitou výdutí, tzv. „kalenderberský“	97
3.1.6.7	Šálek amforovitý, tzv. „bavorský“	98
3.2	Zvláštní keramické tvary	98
3.2.1	Naběračka	98
3.2.1.1	Naběračka s jazykovitou/pákovitou rukojetí	98

3.2.2	Nálevka	98
3.2.2.1	Nálevka vejčitá s jedním otvorem	98
3.2.3	Trojité nádoba	99
3.2.3.1	Trojité mísovité osudí	99
3.2.4	Přeslen	99
3.2.4.1	Hruškovitý přeslen	99
3.2.4.2	Kulovitý přeslen	100
3.2.5	Kolečko	100
3.2.5.1	Kolečko s jedním otvorem	100
3.2.6	Štěrchátko	101
3.2.6.1	Kulovité štěrchatko	101
3.3	Výzdoba keramických nádob	103
3.3.1	Rastr	103
3.3.2	Radélko	103
3.3.3	Rytí	103
3.3.4	Úzké žlábký	104
3.3.5	Široké žlábký	105
3.3.6	Žlábkovaná kolečka	105
3.3.7	Žlábký na dně	105
3.3.8	Meandr	105
3.3.9	Girlanda	107
3.3.10	Spirála	107
3.3.11	Omfalos	108
3.3.12	Drobné vpichy	108
3.3.13	Důlky	108
3.3.14	Kolky	109
3.3.15	Malba	109
3.3.16	Výzdoba provedená potuhováním	111
3.4	Kovové artefakty	112
3.4.1	Drobné artefakty z bronzu (šperky, ozdobné a funkční předměty)	113
3.4.1.1	Náramky profilované s vývalkem a kuličkou na koncích	113
3.4.1.2	Náramky tyčinkovité s kuličkou nebo bez kuličky na koncích	114
3.4.1.3	Náramky uzavřené s plastickými žebry	114
3.4.1.4	Melounovité náramky	114
3.4.1.5	Jehlice	115
3.4.1.5.1	Jehlice napřimené	116
3.4.1.5.2	Jehlice s labuťkovitým krčkem	117
3.4.1.5.3	Jehlice se svinutou hlavicí	117
3.4.1.6	Spony	118
3.4.1.7	Knoflíky	120

3.4.1.7.1	Knoflíky šatní	120
3.4.1.7.2	Knoflíky z koňského postroje	122
	<i>Prolamované kalotovité průvlečky typu Füzesabony . . . . .</i>	<i>122</i>
	<i>Prolamované kalotovité průvlečky typu Lhotka . . . . .</i>	<i>123</i>
	<i>Prolamované kalotovité křížové průvlečky typu Mitterkirchen . . . . .</i>	<i>124</i>
	<i>Malá kruhová návlečka typu Kielpino . . . . .</i>	<i>124</i>
	<i>Menší kalotovitá návlečka typu Beratzhausen . . . . .</i>	<i>125</i>
	<i>Menší kalotovitá návlečka typu Grosseibstadt . . . . .</i>	<i>125</i>
	<i>Větší kalotovitá návlečka typu Jegenstorf . . . . .</i>	<i>125</i>
3.4.1.8	Závitky	125
3.4.1.8.1	Závitky ozdobné	125
3.4.1.8.2	Závitky vlasové (pásky do vlasů/náušnice)	126
3.4.1.9	Vlasové drátěné ozdoby	126
3.4.1.10	Větší kroužky	126
3.4.1.10.1	Kroužky vlasové a závěsné	126
3.4.1.10.2	Kroužky z postrojů	127
3.4.1.11	Drobné kroužky	127
3.4.1.12	Drobné bronzové soudečkovité korálky	127
3.4.1.13	Jehly	128
3.4.1.14	Hřebíky	128
3.4.1.15	Závěsy	128
3.4.1.16	Faléry	131
3.4.1.17	Tepaný šperk náhrdelníku	133
3.4.1.18	Toaletní předměty	135
3.4.1.19	Zoomorfní plastika	136
3.4.2	Drobné artefakty ze železa (šperky, ozdobné a funkční předměty)	136
3.4.2.1	Náramky	137
3.4.2.2	Nápažníky	137
3.4.2.3	Nákrčníky	137
3.4.2.4	Jehlice	138
3.4.2.4.1	Jehlice napřímené	138
3.4.2.4.2	Jehlice s násobenou hlavicí	138
3.4.2.4.3	Jehlice s jantarovou hlavicí	138
3.4.2.5	Spony	139
3.4.2.5.1	Spony harfovité	139
3.4.2.5.2	Spona obloukovitá „drátěná“	139
3.4.2.5.3	Spona „koníkovitá“	139
3.4.2.6	Pasová kulovitá perla	140
3.4.2.7	Větší kroužky	141
3.4.2.8	Nánožní kruhy	141

3.4.2.9	Pasové kruhy	143
3.4.2.10	Zápony	143
3.4.2.11	Šídla	143
3.4.2.12	Nože	144
3.4.2.12.1	Rituální nože	145
3.4.2.12.2	Velké nože/sekáče	145
3.4.2.12.3	Osobní nože	146
3.4.2.13	Hřebíky	147
3.4.2.14	Hroty kopí	148
3.4.2.15	Udidla	149
3.4.2.16	Toaletní předměty	151
3.4.2.17	Závěsky	152
3.4.2.18	Opaskové závěsné kruhy	152
3.4.2.19	Zákolník	152
	3.5 Komponenty skleněných garnitur	153
3.5.1	Náhrdelníky	153
3.5.2	Závěsné šňůry	153
	3.6 Artefakty zhotovené z kosti	154
3.6.1	Plochá žebra	154
3.6.2	Astragaly	154
3.6.3	Šídla	154
3.6.4	Zvířecí zuby	154
3.6.5	Zvířecí obětiny	156
	3.7 Artefakty zhotovené z kůže/usně	157
3.7.1	Zbytky „kůže“ napuštěné „dehtem“	157
3.7.2	Kožená „mošna“	158
	3.8 Artefakty zhotovené z jantaru	158
3.8.1	Jantarové korály	159
3.8.1.1	Malé kroužkovité korály	159
3.8.1.2	Malé soudečkovité korály	160
3.8.2.1	Střední soudečkovité korály	160
3.8.2.2	Střední kulovité korály	160
3.8.3.1	Velké kulovité korály	160
3.8.3.2	Velké trojboké korály	161
	3.9 Kámen a z něj zhotovené artefakty	161
3.9.1	Prosté kameny/oblázky	161
3.9.2	Pískovcové brousky závěsné	162
3.9.3	Štípaná industrie	164
3.9.4	Kamenné stély	164
3.9.5	Kamenné konstrukce	167

3.9.5.1	Kamenný plášť hrobu	167
3.9.5.2	Kamenná skříňka	167
3.10	Artefakty ze dřeva	168
3.10.1	Zbytky v tulejích kovových předmětů	168
3.10.2	Fragmenty napuštěné „dehtem“	168
3.10.3	Zbytky opletu kovovým drátem	168
3.10.4	Nepřímé doklady dřevěných konstrukcí	168
3.10.4.1	Podzemní srubové konstrukce	169
3.10.4.2	Dřevěné bednění	169
3.10.4.3	Konstrukce interiéru	169
3.10.4.4	Nadzemní konstrukce	172
3.10.4.4.1	Nadzemní domy mrtvého („heroony“)	173
	<i>Dům K (v. s. 002)</i>	179
	<i>Dům J (v. s. 003)</i>	179
	<i>Dům L – nadzemní nástavba hrobky H 3815 (v. s. 004)</i>	180
	<i>Dům E s oválnou ohradní přístavbou A (v. s. 014)</i>	180
3.10.4.4.2	Rondeloidy	181
3.10.4.4.3	„Temply“	183
3.10.4.4.4	„Dromos“	185
3.10.4.4.5	Ploty	187
3.11	Pozůstatky textilu na kovech a kůži	188
4.	Komentář k nálezovému fondu	189
4.1	Uspořádání pohřebiště	190
4.2	Velikost a úpravy hrobů	193
4.3	Pohřební ritus	195
4.4	Pohřby elit	197
4.5	Pohřby kněžek	200
4.6	Pohřby střední vrstvy	203
4.7	Žárové hroby a jejich vybavení	206
4.8	Kostrové hroby a jejich vybavení	206
4.9	Přídavné pohřby a jejich vybavení	212
4.10	Sekundární zásahy v hrobech	213
4.11	Kritika pramenů	214
4.12	Chronologie	225
4.13	Nástin vývoje pohřebiště	230
4.13.1	Časná halštatská subfáze Ha C1a (horizont Modřice I)	239
4.13.2	Stará halštatská subfáze Ha C1b (horizont Modřice II)	239
4.13.3	Starší střední subfáze Ha C2a (horizont Modřice III)	240
4.13.4	Mladší střední subfáze Ha C2b (horizont Modřice IV)	241

4.13.5	Starší mladší subfáze Ha D1a (horizont Modřice V)	242
4.13.6	Mladá mladší subfáze Ha D1b (horizont Modřice VI)	242
4.13.7	Starší pozdní subfáze Ha D2a (horizont Modřice VII)	243
4.13.8	Mladší pozdní subfáze Ha D2b (horizont Modřice VIII)	244
4.13.9	Konečná fáze Ha D3 (horizont Modřice IX)	244
4.13.10	Časná fáze Lt A1 (horizont Modřice X)	245
4.14	Funkce lokality	245
4.15	Konfrontace s pohřebišti sousedních halštatských skupin	247
5.	Závěrečné shrnutí	263
6.	Skleněné korálky	270
6.1	Úvod a metoda	270
6.2	Typologie korálků	270
6.3	Funkce skleněných korálků	276
6.4	Chemické analýzy	276
6.5	Závěr	277
7.	Genetické určení pohlaví z <i>os cuneiforme</i> pohřbu K 3815c	278
7.1	Materiál	278
7.2	Metodika	278
7.3	Výsledky	280
7.4	Závěr	280